

De energietransitie in Opmeer: waar gaan we naartoe?

Vrijwel iedereen is er nu van doordrongen: we zullen stoppen met kolen, olie en gas en overschakelen naar duurzame energie. Hoe sneller hoe beter. De West-Friese gemeenten willen in 2040 energieneutraal zijn. Het jaar 2030 is een belangrijk ijkpunt om te checken of we dat gaan halen.

Hoe staat Opmeer er voor?

Opmeer verbruikt aan warmte, stroom en vervoersbrandstoffen momenteel per jaar 220.000 MegaWattuur¹ (MWh). Dat is vergelijkbaar met de opbrengst van 700.000 zonnepanelen. Het gemiddelde energiegebruik van een woning in Opmeer is momenteel 16,25 MWh. We weten ook dat in Opmeer van alle benodigde energie 7% duurzaam wordt opgewekt. En dat moet naar 100%. Er is veel werk aan de winkel dus.

Wat kunnen we doen?

Energie die je niet nodig hebt, hoef je ook niet op te wekken: energie besparen is dus altijd de beste eerste stap. Dat geldt voor warmte in huis (denk aan isolatie, kierdichting, ventilatie), voor elektriciteit (LED-lampen, A-label apparatuur, etc.) en voor mobiliteit (denk aan thuis werken, vaker de fiets pakken, carpoolen, etc.). In heel Nederland en ook in Opmeer valt hier nog heel veel winst te behalen. De warmte en elektriciteit die we uiteindelijk nog nodig hebben, zullen we schoon op moeten wekken. Fossiele brandstoffen zijn achterhaald.

Met duurzame stroom op eigen dak opwekken is Opmeer al goed bezig: op 25% van de particuliere daken liggen al zonnepanelen. Als het totale potentieel aan zonnepanelen op alle grote en kleine daken in de gemeente Opmeer benut zou worden, kunnen we 78.000 MWh opwekken². Dat is 35% van de totale energiebehoefte van Opmeer.

Als het totale potentieel aan zonnepanelen op alle grote en kleine daken in de gemeente Opmeer benut wordt, kunnen we in 35% van de *huidige* totale energiebehoefte voorzien.

Energie is het totaal aan elektriciteit, warmte, brandstof voor voertuigen.

Lange adem

De ervaring leert dat het realiseren van 'zon op dak' een lange adem vergt. Aansluiting van zonnepanelen op alle potentieel geschikte grote en kleine daken gaat nog vele jaren kosten. Ieder dak kent verschillende uitdagingen en iedere dakeigenaar (huishouden of bedrijf) heeft wisselende wensen en mogelijkheden. Ook aansluiting op het net is voor de grotere zonnedaken steeds weer een tijdrovende uitdaging. Het optimaal benutten van daken in Opmeer voor zonnestroom zal dus nog heel veel werk vergen.

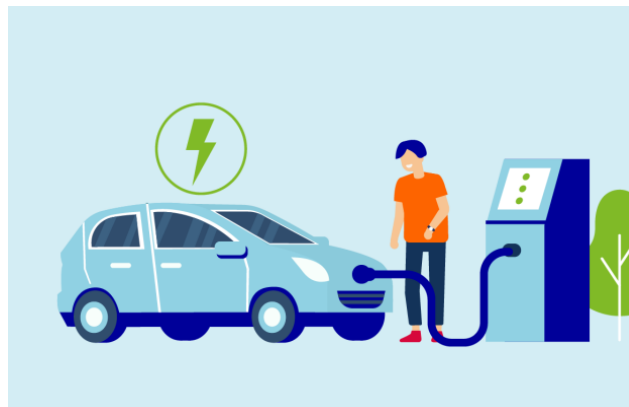

¹ Zie voor allerlei klimaat- en energiecijfers: www.klimaatmonitor.databank.nl

² Zie www.zonnedakje.nl

Meer oplossingen?

Met energie besparen en daken beleggen met zonnepanelen kunnen we uiteindelijk misschien wel het huidige elektriciteitsverbruik dekken, maar niet het toekomstige verbruik! Onze voertuigen zullen voornamelijk op stroom overgaan en ook voor de warmte van huishoudens en bedrijven zal veel stroom nodig zijn (denk aan warmtepompen). Misschien dat waterstof een deel van de oplossing zal vormen, maar om schone waterstof te maken heb je ook veel duurzaam opgewekte elektriciteit nodig.

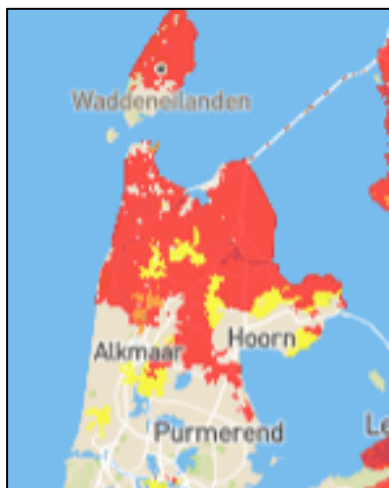
Als we voor onze toekomstige warmtevoorziening overstappen op *all-electric* en voor mobiliteit veel elektrisch rijden, dan zal de behoefte aan elektriciteit 3 tot 4 keer zo groot worden. Als we overstappen op andere warmtebronnen (zon, aquathermie, bodemwarmte, etc..) inclusief warmteopslag, is het mogelijk de enorme toename van elektriciteitsverbruik te beperken tot een verdubbeling van het huidige verbruik. Maar dat de behoefte aan elektriciteit de komende jaren sterk zal toenemen is zeker.

Grootschalige opwek van duurzame elektriciteit blijft in alle scenario's nodig. Daarvoor moeten we alle duurzame mogelijkheden benutten, inclusief zonneparken en/of windmolens. Ook dat kan lokaal: van, voor en door bewoners en bedrijven van Opmeer. Begin 2023 wordt bekend wat de beleidskaders worden van de regio Westfriesland als het gaat om vergunningverlening voor grote opwekprojecten. Zorgvuldige landschappelijke inpassing, ruimte voor natuur en streven naar minimaal 50% lokaal eigendom zijn sowieso elementen van dit beleid. De gemeenteraad van Opmeer kan daarna nog 'couleur locale' toevoegen. Eerder heeft de gemeenteraad er al voor gekozen voorlopig geen windmolens toe te staan en wel zonneparken.

En de netcongestie?

Netcongestie betekent dat het net 'vol' zit en het transport van elektriciteit niet meer kan groeien. Dit is een wezenlijk probleem in Opmeer en veel andere gebieden in Nederland. Netbeheerders hebben de laatste decennia onvoldoende ingespeeld op een toekomst met veel meer lokaal verbruik en lokale opwek van elektriciteit. Hierdoor zitten de kabels en de verdeelstations nu vaak 'vol' en kan er niet méér stroom worden aangeboden of afgenomen. Er zijn best wat slimme oplossingen mogelijk tegen netcongestie zoals bijvoorbeeld opslag van energie of 'smart grids', maar tot nu toe stuiten die meestal op grenzen van wat mag van de wetgever of op (financiële) onhaalbaarheid.

Netbeheerder Liander is in Noord-Holland wel bezig met een versterkingsprogramma van het elektriciteitsnet. De netbeheerder meldt eind 2022 dat het onderstation Hoogwoud in 2024 aan de beurt is en de versterking van de aansluiting op het hoofdnet in 2026. Over enkele jaren komt er dus weer ruimte voor grotere opwekprojecten zoals grote zonnedaken en zonneparken, en ook voor nieuwe bedrijven met een stroombehoefte. Ontwikkeling van grotere projecten voor de komende jaren blijft dus nuttig en nodig. En aansluiting van zonnepanelen op particuliere woningdaken blijft intussen gewoon mogelijk.

Netcongestie in Noord-Holland.
Rood betekent dat er niks meer bij kan, geel betekent bijna vol